

opgaa í en højere Enhed, nemlig Nægtelsen af, at Lagtinget fik Kongsjorden overdraget som sin retmæssige Ejendom. Hvad det vilde betyde i indeværende Krise, om Kongsjorden blev opført som Lagtings Aktiv, kan ethvert normalt tænkende Menneske forstaa.

Man kan ogsaa berøre Lands-handelsforholdsmåalet, der vilde betyde ikke saa lidt, om Lagtinget fik den Mellemhandler-avance; men nej, de to store Partier vilde ikke høre Tale om saadant noget. Kongsbonde Patursson, der ellers gaar for at være en godt oplyst Mand, og ogsaa skal være meget national, fortalte i sin Valgkreds, at det var det kgl. Monopol, Socialdemokraterne vilde gennemføre. Om Manden ikke vidste bedre, eller om han talte mod bedre Vidende, faar staa hen, men Faktum er, at denne Mand, der giver sig ud for at være det nationale Forkæmper her paa Færoerne, undte ikke sit Fædreland den Indtægt, Landshandelen kan give.

Paturssons Nationalitetsbegreber fastlægges vel nok af »Tidens Tegn« og Rolf Thommesen.

At Spørgsmaalet om, hvad den færøske Lagtingsvelger skal gøre, melder sig, er ikke noget at undres over, naar man betænker, hvor meget disse tre her anførte Sager vil betyde for os Fiskere. Selvstyrepartiets Politik bestemmes af »Tidens Tegn«, saa det er ikke noget at regne med i Fremtiden, og Sambandspartiet er principielt imod, saa der er vel ingen anden Udvej for os Fiskere end at slutte op om Socialdemokratiet og udføre den for Sambands- og Selvstyrepartiets saa smertelige Operation at fjerne den skadelige Lagtings-Blindtarm — Selvstyre- og Sambandspartiet.

Streymur.

Løgtingsarbeiðið og løgtingsmál.

Av lögtingsmanni P. M. Dam.

(Framhald).

Tjóðskaparmál.

Stríð hefur staðið um móðurmálsins rætt og onnur tjóðskaparmál. Hetta stríð, so loðið sum tað ljóðar, tykist at hava hildið sjálfstýrinum og sambandinum uppi.

Javnaðarmenn halda, at her eigir av rottum einki stríð at standa. Latíð okkum stríðast um hin sanna politikkinn, nevniliga afturráð og framburð, konservatismu og socialismu.

At tjóðskaparmálini mega eiga sín fulla og heila rætt, eigir hvør mentaður maður at ásaanna. Um allan heimin taka mentað fólk tað sum eina sjálfvlygja, at t. d. móðurmálið fær sín rætt — og tað gera vit javnaðarmenn við. Vit hava á fingri stýðjað móðurmálsins rætt fullt og heilt, annað hvørt tað víðvirkur skúla, kirkju ella við rættin. Har ið sambandsmenn hava verið hart

PARTAFELAGIÐ

HAVNAR TIMBURHANDIL

TELEFON 250 TÓRSHAVN TELGR. TIMBUR

Besti svenski viður — Kryðsfinér.

Alt annað byggjutilfar.

Biligestu prisir.

imóti, og sjálfstýrismenn hava himprast, hava javnaðarmenn tikið greiða og kraftiga stöðu fyri. Men vit hava krav um, at danskt, sum er málið hjá tí fólki og landi, vit hoyra til, skal lærast væl og virðiliga, líkasum okkara mál er, at Føroyingar gerast so væl útgjörðir í kunnleika til norðanlanda mál, at teir kunna skilja talu og skrift hjá okkara skyldfólki í teim ymsu norðanlondum — Íslandi, Svøriki og Noregi. Við at læra føroyskt og danskt heilt gott kunnu vit eisini gera tað.

Tá ið talan hevur verið um onnur mentunarmál, sum studning til Vardans, ungdomsskúla, studerandi, háskúlan o. s. fr., hava vit javnaðarmenn altíð roynt at gera okkara besta fyri at fremja hesu mál. Men tessverri hevur tað ikki altíð eydnast at fáa fleirtalið við okkum.

Grønlandsmálið.

Grønlandsmálið er tað av sjóvinnumálanum, ið stendur fremst hjá Føroyingum. Í hesum máli hava flokkarnir ikki skilt seg. Semja hevur verið um at royna at fáa Føroyingum rætt til at rógva út haruppi, fiska nærri við land, fáa fleiri havnir, rætt til at virka fiskin haruppi.

Enn hava Føroyingar ikki fingið rætt til at rógva út og at fiska nærri við land. Eina havn hava teir fingið. Løgtingið hevur givið 10.000 kr. til at seta upp eina smíðju í Føroyingahavnini. Tað er ein sjálfvlygja, at vit Føroyingar mega stremba ímóti at vinna Føroyingum fullan veiðurætt haruppi — sjálvandi í semju við Grønlandingar.

Vit javnaðarmenn halda, at tingið hertil eigir at hjálpa fiskimanninum og útgerðarmanninum at seta goymsluhús har uppi til fiskin, eins og sjálvur at »charta« skip til at flyta fiskin heim ella aðrasteðs.

Sum tað hevur gingið seinastu árin við at fremmand firma »charta« skip til at flyta fiskin frá Føroyingum frá Grønlandi til útheimin, kann tað ikki framvegis ganga. Hesi góðu firma hava nýtt okkara fisk til at dumpa prisirnar fyri fiskin, ið skipini sjálv koma heim við. Hetta óskil hevur verið til óbólaligan skaða fyri okkum. Landið

skyldar at vera við til at arbeta henda skaða.

Ferskfiskamálið.

Tað er tessverri soleiðis, at tað treingir um við at fáa nok-unlunda prisir fyri saltfiskin. Vit hava tó rætt til at vóna, at tá tíðirnar batna á veraldarmarknaðinum, verður saltfiskurin aftur at hækka í prisi. Tað verður ikki væl vorið, um tíðirnar bert skulu standa við, ella tað sum verri er; versna fyri soluna av saltfiski. Tí sum okkara vinnulív nú er skipað við skipum, specielt bygðum til saltfiskaveiðu, her ikki til í eitt snubb at snúgva um til aðra drift. Men tað er okkara skylda at arbeiða tann vegin, at vit ikki bert skulu duga uppá ta núverandi saltfiskadrift.

Í øðrum londum hava menn roynt at gera sjóvinnuna fjøllbroytta soleiðis, at veitt verður at kalla øll fiskaslog og seld í ferskum ella fílarbeiddum skili, sum tað loysir seg best.

Hesa leiðuna mega Føroyingar eisini ganga.

Tá ið tað er talan um broyting, liggur næst fyri at ganga yvir til ferskfiskaveiðu. Henda broytingin má henda liðandi. Fiskimennir mega fyrst og fremst fáa tíð til at læra haggreiðingina av fiskinum og at koma inn í fiskiháttin. Samstundis má skipast fyri, at ferskfiskurin kann koma á marknaðin í góðum og ferskum standi. Her kreyst at gerast eitt stórt arbeiði við skili og fyrirliti.

Tá ið tað er talan um heima-fiskiskap í samband við ferskfiskaveiðu, er tað greitt, at einki munagott kann gerast, fyrr enn smá kolihús eru sett kring um Føroyar. Her má samfelaglig stýðja. Ein góður útlutningur má tryggast í, at farmaskip okkara ella serlig skip útgerast við koligreiðum og isoleraðum lastum.

Ferskfiskamálið er nýtt og enn lítið fyrirreika. Tað torvar tí stýðjan frá tí almenna, privatum samtøkum eins og eitt ið ið og málbevið arbeiði frá fiskimannsins síðu.

Ferskfiskaveiðan hevur tann fyrirmin fram fyri saltfiskaveiðuna, at øll fiskaslog kunna ger-

ast í pening. Einki nýttist at fara fyri skeytið.

Sjóverjan.

Føroyingar hava notið ómetaligt ílt av, at trolararnir, tá teir kunna siggja sær »chans« til tess, grópa innanfyri sjómarkið.

Tessverri hevur tað verið og er tað soleiðis, at »chansir« hjá trolarunum innanfyri sjómarkið eru stórir, tí sjóverja okkara er alt annað enn so góð, sum hon átti at verið. Vit hava bert eitt sjóverjaskip — og tað er ofta av landi stalt, og tá tað er heima, røkkur tað ikki at verja strendurnar. Tað hevur tí verið og er enn eitt sterkt krav frá tí føroyska fiskimanninum um at fáa eina munabetri sjóverju til at halda náðskropparnar burtur. Okkum tykir, at vit ikki kunna helma, fyrr enn sjóverjan er gjørd so tryggandi, sum hon nú kann gerast. Eitt hitt rimuligasta, biligasta og lættligasta, ið er at gera, er at menna fleiri skjótgangandi smá skip, motorbátar við politifullmágt.

Við forstáðis, vinskapi og samráðan við Dani, kann óivað gerast nakad munagott í hesum fori til bata fyri okkara heima-fiskiskapi.

Fiskiskapskon-sulentur.

Tað hevur verið røtt og talað ein hóp um ásetan av einum fiskiskapskonsulentum fyri Føroyar, men tessverri er enn einki komið burtur úr hesum týðningarmikla máli. At málið er týðningarmikið, er eyðsæð. Líta vit okkum líking, siggja vit, at flestu londini hava ásett konsulentar innanfyri teir ymsku vinnuvegirnar. Íslendingar hava t. d. ofráð stóran pening uppá ásetan av konsulentum. Tað hevur óivað dugna teimum ógviliga væl.

Vit mega tessverri viðgangja, at vit ikki hava staðið ella standa í fullgott samband við teir ymsu marknaðarnar. Fylgilliga hevur okkum trolid kunneleika til møguligheitirnar fyri teim ymsu vörum, vit kunna framleiða her á landi. Eitt stórt upplýsingararbeiði torvar. Hetta upplýsingar- og ráðgerandi ar-

Vindeygir, hurðar og listar
Gott og biligt arbeiði.
Hugo Øster's Maskinsnikeri,
Tlf. 216. Tórshavn. Tlf. 216.

beiði hevur fiskarakonsulenturin millum annað at gera. Málið um fiskiskapskonsulentin eigir tí at vera loyst skjótast mög-uligt.

Útgerðan av fiski-flotanum.

Útgerðarmenn og fiskimenn eru í hesum tíðum veikir og bundin av útlendskum kommissionerum. Hetta er heftandi fyri driftina. Fyri tað fyrsta forir hetta skil til, at teir eru noyddir at keypa útgerðina uppá vekslar og dyrtari. Heltir av vekslum og kommissionera bondum eru útgerðarmenn og fiskimenn ofta noyddir at selja fiskin í ótíð — fisk, ið kanska annars við vinningi kundi turkast. At her er eitt óskil, ið kostar okkum ov mikið, er greitt. Kundu vit komið burtur úr hesum hatti, var nógv vunið.

Vit halda, at landið eigir at hjálpa útgerðamonnum og fiskimonnnum úr hesum hatti, so teir kunna arbeiða fríir og biligari. Leggur landið bak til, kunnu útgerðarmenn og fiskimenn gera felags biligt innkeyp til útgerðina. Sjálvandi skal so hitt almenna skipa soleiðis fyri, at tað hevur fullgóða trygging í veiðuni.

Jarðahvalurin.

Flestum rættshalsandi Føroyingum hevur horið ímóti, at jorðin órettvísiliga skal fara av stað við einum so stórum parti av grindini. Men kortini eru tað menn innanfyri bæði sjálfstýri og samband, sum verja jarðahvalin. Javnaðarflokkurin forðomir henda órætt og vil gera sifft ílarsta fyri at fáa jarðahvalin avtiknan. Okkara áskoðan er, at hann skal avtakast uttan víðurgjald.

Juristar eru á ymskum máli um tann reint jurisdiska rættin fyri jarðahvalinum. Tað eru teir, har ímillum landstings- og lögtingsmaður O. Effersøe, ið meina, at jarðahvalurin eigir sín rætt heimilaðan í grundlógini. Aðrir juristar eru av aðrari áskoðan. Teir halda, at jarðahvalurin er ikki heimilaður í grundlógini, har tað talast um ognarrættin.

Hetta tretimál má avgerast við ein hægstarættisdóm. Henda hægstarættisdómin má so tingið fáa í lag.

Gongur dómurin ímóti jarðahvalinum, er sakin greið og lætt at loysa. Skuldi hægstarættisdómurin gingið við jarðahvalinum, er einasti vegurin at ganga at fáa broytt grundlógina, sum javnaðarmenn vilja.

Stórhyalamálið.

Tað hevur ligið í leingi á máli, at landið skal yvirtaka stórhyalaveiðuna. Hetta er tað einasta beina. Óivað kundi fingist nógv burtur úr stórhyalaveiðuni umframt tað, at hon gav tvøst